

Autors: **Didzis Melķis**, ManaBalss.lv satura redaktors

1. Kā Jūs vērtējat portāla darbības efektivitāti? Kāda daļa no parakstītām iniciatīvām tiek novirzīta Saeimā un kāda daļa tiek izmantota likumdošanas procesā?

Kopš 2011. gada 29. no 44. Saeimā un ministrijās izskatītajām iniciatīvām ir kļuvušas par likumiem vai mainījušas rīcībpolitiku. Procentuāli šis ir augstākais sabiedrības digitālās līdzdalības rādītājs pasaulē.

16 no sekmīgajām iniciatīvām politiķi un ierēdņi ir pārņēmuši savā dienaskārtībā proaktīvi – pirms likumā noteiktā desmit tūkstošu pilsoņu atbalsta. Tas apliecina ManaBalss darba kvalitātes kritēriju efektivitāti, kas rezultējas maksimāli fokusētos, jēdzīgos rīcībpolitikas priekšlikumos, kuras vieš uzticību lēmumu pieņēmējos un interesi medijos.

Saeimā un ministrijās patlaban izskatīšanā ir 25 iniciatīvas jeb kolektīvie iesniegumi, kā tos definē likums. Kopš 2011. gada esam saņēmuši 1529 iniciatīvu pieteikumus; no tiem publicēti ir 391.

Gadu gaitā publicēto iniciatīvu īpatsvars ir pieaudzis, šā gada pirmajā pusē sasniedzot pat 40%. Platformas kvalitātes kritēriji aizvien ir tikuši labāk fokusēti un precizēti, tāpēc mēs vērtējam, ka īpatsvara pieaugums liecina par sabiedrības izpratnes pakāpenisku briedumu. Proti, ka sabiedrības līdzdalība nav tvaika nolaišana un žults izgāšana, bet gan konstruktīvs, valstiski svarīgs un atbildīgs process.

Citās zemēs, kur ir daudz maz vērā ņemami līdzīgu platformu panākumi, rādītāji ir ievērojami zemāki. Somijā sekmīgas ir divas iniciatīvas no 20, kas ir saņēmušas politikas veidotāju galējo lēmumu. Ukrainā Valsts prezidenta elektronisko petīciju platformā sekmīga ir viena petīcija no desmit tūkstošiem iesniegto. Ukrainas gadījumā gan šeit lietoju citu atskaites punktu, tomēr sakāmā doma, šķiet, ir skaidra.

2. Kas ir platformas ManaBalss finansējums avoti? Vai ManaBalss saņem valsts finansējumu (ja saņem, cik daudz)?

ManaBalss operacionālo darbību – lai platforma varētu pastāvēt un sniegt konsultāciju, publicēšanas, balsu vākšanas un tālāk nodošanas pakalpojumus – sedz platformas lietotāju mikroziedojumi. 2018. gadā mums bija 13,5 tūkstoši unikālo mikroziedotāju, kas saziņoja ap 40 tūkstošiem eiro. Kādi no tiem noteikti ziedoja vairākkārt; nedaudzos gadījumos atbalstītāji ir pieslēguši regulāros i-banku maksājumus.

Šogad unikālo ziedotāju skaits paredzams vēl lielāks. Kopumā 8 gados unikālo ziedotāju skaits ir pārsniedzis 50 000 cilvēku – jeb 2,5% iedzīvotāju. Turpinošais sabiedrības atbalsts norāda gan uz Latvijas cilvēku lēni, bet noturīgi, augošo izpratni par sabiedrības līdzdalības lomu, ManaBalss kā šādas līdzdalības instrumenta sekmīgumu un arī par mūsu politisko un ideoloģisko neitralitāti. Jo ziedotāji noteikti ir no pilna Latvijas politisko pārliecību spektra.

Valsts finansējuma operacionālajai darbībai mums nekad nav bijis. Pašlaik esam sarunu procesā par nepieciešamību piesaistīt finansējumu izaugsmei, jo ManaBalss gan kā platforma, gan kā organizācija, kas pārvalda, piemēram, arī ParvaiPret.lv (PvP) platformu, stiprina un efektīvāzē publiskā sektora funkcijas tieši sabiedrības līdzdalības jomā. Tā ir ļoti prioritāra rīcībpolitikas joma, kuras nozīme pieaug.

Cita starpā PvP un arī pati ManaBalss ir vārdā minētas dokumentos par Latvijas starptautisko apņemšanos Atvērtās pārvaldības partnerībā (*Open Government Partnership*). Nopietna attieksme pret šīm saistībām (pat ja tās ir vairāk morālas, ne legālas) un prioritātēm prasa ieguldījumus attīstībā, un ManaBalss mikroizdojumu plūsma tos nenodrošina. Tāpēc valsts finansējums būtu nepieciešams, lai sasniegtu augstākus mērķus un nacionālais labums no mūsu darbības būtu aizvien lielāks.

Izaugsmes finansējuma piesaistei ManaBalss pastāvīgi piedalās Latvijas un starptautiskajos publiskajos iepirkumos un grantu konkursos. Daži piemēri:

- ar "Altum" atbalstu tika finansēta PvP izveide; platformas pilnveide un izvēršana ir jāturpina;
- ar Ārlietu ministrijas finansējumu pērnuden tika radīts digitālā nacionālā dialoga precedents kampaņā #ManaEiropa; vēlami ir šādi dialogi par vairākām rīcībpolitikas veidošanas tēmām (vide, drošība, korupcija utt.);
- ar Ziemeļvalstu Ministru kabineta biroja Latvijā (*Norden*) atbalstu ir finansēta digitālā koplešanas rīka Lēmējs.lv izveide un digitālās demokrātijas pilotprojekts sešās Latvijas skolās šā gada pavasarī; vēlama ir tā izvēršana Latvijas izglītības iestādēs visā valstī;
- ar Eiropas Komisijas finansējumu ManaBalss ir vadošais partneris sešu ES dalībvalstu projektā par informācijas un mediju pratību (<https://manabalss.lv/pages/smartered-project>);
- ar Ārlietu ministrijas finansējumu patlaban līdz novembra beigām kopā ar trijiem Ukrainas partneriem īstenojam projektu "Sabiedrības līdzdalības un rīcībpolitikas dialoga kvalitātes celšana Ukrainas digitālās demokrātijas platformās" (https://manabalss.lv/site_posts/latvijas-pieredze-par-konstruktivu-sabiedribas-lidzdalibu-tiks-parnesta-uz-ukrainu).

Ikviens šiem un daudziem citiem bijušajiem, esošajiem un plānotajiem finansējuma piesaistes projektiem ir stratēģiski mērķtiecīgs. Proti, ManaBalss "neapgūst naudu" izdzīvošanas vajadzībām. Izdzīvošanu mums jau nodrošina Latvijas sabiedrība. Ikviens grants un uzvarētais iepirkums tiek ieguldīts ManaBalss izstrādātajās tehnoloģijās un kompetencē, lai ar laiku mūsu organizāciju padarītu vēl pastāvīgāku un neatkarīgu no ārējā finansējuma arī izaugsmes un, cerams, arī pētniecības un attīstības (R&D) ieguldījumu ziņā.

Paredzamā nākotnē mēs tomēr turpināsim tam piesaistīt ārējo finansējumu, un tas sekmīgi arī pieaug. Sabiedrības līdzdalības un sociālās tehnoloģijas strauji attīstās. ManaBalss ir globāli unikāls veiksmes stāsts, tomēr tas nav pašsaprotams. Latvija globāli konkurē ar ļoti daudziem šādiem potenciāli strauji mērogojamiem stāstiem, un tas nav tikai starptautiskā prestiža, bet arī valstiskuma gribas un spējas jautājums digitālajā ekonomikā un ekosistēmā vispār. Tas ir Latvijas sabiedrības sekmīguma jautājums.

Mēs neesam vienīgie, kam tas Latvijā rūp. Sabiedrības līdzdalība un sociālās tehnoloģijas ir gan publiskā, gan privātā sektora pārstāvju dienaskārtībā. Meklējot Latvijā sinerģijas un partnerības,

mēs dažkārt sev par izbrīnu uzzinām, ka ManaBalss no viena vai otra spēlētāja puses tiek uzskatīta par konkurentu. Mēs to uztveram kā komplimentu. Mūsu tiešās intereses un mērķi var būt dažādi vai konkurējoši, tomēr virziens ir viens – spēcīga, demokrātiska, un dažādā ziņā (arī digitālā izpratnē) vieda Latvija, kas starptautiski spēlē augstākā līgā, nekā to varētu sagaidīt no mūsu valsts parametriem. Šai virzienā mums kopā ir gan jāsadarbojas, gan jākonkurē. Tas ir virziens, kurp gan kļūdīties, gan mācīties un augt.

3. Starp Jūsu atbalstītājiem tiek minēta ASV vēstniecība. Kādas saistības tas uzliek Jums kā portāla veidotājiem?

Jebkuram granta un iepirkuma konkursam ir tehniski noteikumi, kas ir jāievēro. Bet mēs nepiedalītos nevienā konkursā vai iepirkumā, kā arī nepiekrītu nevienai sponsorēšanai, kas prasītu mūsu darbības principiem – nepartejiskumam, neitralitātei un citiem mūsu kvalitātes kritērijiem – neatbilstīgas saistības.

Konkrēti ASV vēstniecība pēc ManaBalss lūguma noteiktā periodā sponsorēja ManaBalss publicēto iniciatīvu profesionālu tulkojumu krievu valodā. Mēs šādu nepieciešamību redzējām un aizvien redzam Latvijas etniski sašķeltās informatīvās telpas dēļ. Arī vadošie interneta mediji diemžēl par vienu un to pašu notikumu veido saturiski atšķirīgas publikācijas ar dažādiem un pat pretējiem vēstījuma uzsvāriem. Tas šķēļ un traucē saliedētas, uz konstruktīvu sadarbību vērstas sabiedrības veidošanos Latvijā.

Informatīvās telpas sašķeltība Latvijā ir valstisks risks, un tā ir traucējoša arī ManaBalss taktikai un stratēģijai. ManaBalss mērķis ir kvalitatīva jeb konstruktīva, mērķtiecīga un efektīva sabiedrības līdzdalība rīcībpolitikas veidošanā. Šim mērķim mēs esam izveidojuši un attīstām platformas ManaBalss.lv un ParvaiPret.lv, kā arī koplekšanas risinājumā Lēmējs.lv balstītos digitālos rīkus. Arī citi mūsu izaugsmes un R&D plāni ir ar šādu mērķi.

Pēc ASV vēstniecības granta beigām platformā publicēto iniciatīvu profesionālu tulkojumu un identisku vēsti abām valodas lietojuma ziņā lielākajām Latvijas sabiedrības kopienām ManaBalss veica no saviem līdzekļiem. Mēs pateicamies tulkošanas birojiem *Linearis* un *Skrivanek* par pretimnākšanu un tieši šim pakalpojumam sniegtajām atļaidēm, kas ir spēcīgs aizvien.

Kopš šā gada vidus gan ManaBalss iniciatīvu tulkojamus krievu valodā, gan citu tekstu veidošanu, gan publicitātes aktivitātes krievu kopienas integrēšanai vienotā līdzdalībā Latvijas rīcībpolitikas procesā mūsu platformā finansē Vācijas Federatīvās Republikas vēstniecība Latvijā. Esam iesnieguši pieteikumu Vācijas vēstniecībā uz šādu grantu arī 2020. gadam, un vēlamies krievvalodīgās un latviešu kopienas integrāciju vienotam sabiedrības līdzdalības mērķim vēl izvērst, piemēram, ar mediju projektiem. Jo ne tuvu nav tā, ka "krieviem Latvijā nav teikšanas" vai ka "valdība krievus neuzklausā". Tomēr par pieejamajām iespējām, līdzdalības mehānismiem un arī sasniegto ir jārunā un jāinformē. Paldies arī portālam Delfi par izrādīto interesi!

Saistībā ar Delfi uzdoto jautājumu ir jānorāda, ka nesenākā sadarbībā, pateicoties ASV vēstniecības Latvijā atsaucībai un atbalstam, ManaBalss platforma ir izveidojusi arī centralizētu autentifikācijas serveri visiem organizācijas izstrādātajiem digitālajiem rīkiem (<https://>

manabalss.lv/site_posts/pateicamies-par-palidzibu-tehnologiskiem-uzlabojumiem). Tāpat ASV vēstniecība sniedza arī sākotnējo ieguldījumu platformas PvP izveidē.

4. Pēc kādiem politiskajiem un ideoloģiskajiem kritērijiem Jūs vērtējat piedāvātas iniciatīvas publiskošanai? Jūs būsiat gatavi sākt parakstu vākšanu par iniciatīvām, kuras piedāvā otrās valsts valodas ieviešanu vai geju praida aizliegšanu?

ManaBalss kvalitātes kritēriji ir publiski pieejami (<https://manabalss.lv/page/evaluation>). Kas attiecas uz politiskumu, tad tie ir nepartejiski. Šie kritēriji daļēji ataino Latvijas valstiskumam fundamentālus juridiskos principus, daļēji – mērķtiecīgas, konstruktīvas un efektīvas sabiedrības līdzdalības vispārīgos principus. Otrie laika gaitā dabiski precizējas un slīpējas.

Piemēram, šā mērķa dēļ nesen tika precizēts nosacīti pret viltus ziņām vērstais kvalitātes kritērijs – "Iniciatīvā paustajiem apgalvojumiem jābūt patiesiem un pierādāmiem, tās saturs nedrīkst būt maldinošs". Nosacīti tāpēc, ka tas, ka redzams, nav "pret", bet gan par ideju. Šo pašu principu mēs lūdzam ievērot iniciatīvu autoriem.

Otra valsts valoda Latvijā ir plaši izdiskutēts jautājums, par kuru ir noticis arī referendums, un tiesiski tas ir neatceļams. Ierosināt par to iniciatīvu ir bezjēdzīgi, līdzīgi kā, piemēram, par *Latvenergo* privatizāciju. Savukārt reālistiskums un ticama īstenošana ir viens no iniciatīvu kvalitātes kritērijiem.

Praida aizliegšanu kā iniciatīvas tēmu līdz ar jebkādu minoritāšu tiesību aizskārumu vispār neparedz platformas kvalitātes kritēriji. Lai gan tās ir atšķirīgas tēmas, kuras diskutēt kopā nav konstruktīvi un arī ne objektīvi, tomēr tieši sabiedrības grupu tiesību aspektā ļaujiet šeit retoriski atgādināt kādu atziņu pēc ebreju holokausta.

Par sava laika intelektuāļiem rūgtā, novēlotā un paškritiskā nožēlā vācu luterāņu mācītājs Martins Nīmellers ir teicis apmēram tā – "Viņi savāca ebrejus, un es klusēju, jo nebiju ebrejs. Tad viņi atnāca savākt mani, un nebija vairs neviena, kas mani aizstāvētu". Brīvības ir līdzsvarojamas – tas tiesa, tomēr tas ir itin niansēts līdzsvars, kas ir balansējams ļoti piesardzīgi, un pēc iespējas tas ir darāms profesionāļiem. Jā, ar sabiedrības līdzdalību un kontroli, ieskaitot medijus, un tomēr.

Ir jāņem vērā, ka demokrātijai, kādu mēs to Rietumos esam apzinājušies un izveidojuši, viena no iezīmēm ir paš aizsardzība. Mums ir paš aizsargājoša demokrātija, un par to ir gana daudz juridiskās literatūras. Un ManaBalss kvalitātes kritēriji līdz ar 60% npublicēto iniciatīvu nevis kompromitē mūsu demokrātiskumu, bet gan to apstiprina.

5. Kāpēc portāls Manabalss 2017. gadā apturējis parakstu vākšanu par iniciatīvu par bilingvālās izglītības saglabāšanu, bet publicējis, piemēram, nacionālas apvienības iniciatīvu "Par darbu jauniešiem bez krievu valodas prasmēm"? Pēc kādiem principiem Jūs vērtējat iniciatīvas par etniskajiem un valodas jautājumiem?

Iniciatīvu iesniegumus par etniskajiem un valodas jautājumiem mēs vērtējam pēc jau minētajiem publiski pieejamajiem kritērijiem.

Bilingvālās izglītības priekšlikums netika publicēts iemeslu virknes dēļ. Tostarp -

pirmkārt, pēc konsultācijām ar tiesību ekspertiem mēs secinājām, ka šis vispārīgi ir jautājums par politisko izšķiršanos, un nav kādu Latvijai absolūti tiesiski saistošo normu, ieskaitot autoru norādīto Eiropas Padomes Vispārējo konvenciju par nacionālo minoritāšu aizsardzību (Konvencija), kas noteiktu precīzus risinājumus, kā šai aizsardzībai ir jānotiek.

Attiecīgi, kad nu šāda politiskā izšķiršanās demokrātiskā procesā Latvijā salīdzinoši nesēn ir notikusi, mēs neuzskatījām, ka būtu lietderīgi rosināt to uzreiz pārskatīt. Arī tāpēc, ka šāda politiskās gribas maiņa ir maz ticama, un nesēn atrisināta jautājuma un politiskās izvēles apšaubīšana sabiedrībā radītu liekas emocijas un šķelšanos.

Iniciatīvas aktualizētais jautājums tobrīd tika arī skatīts Satversmes tiesā, tāpēc, liedzot tam publicitāti ManaBalss platformā, mēs tomēr tam neliedzām publisku apspriešanu un tiesisku izvērtējumu.

Attiecībā uz starptautiskajām normām, mūsu aptaujātie eksperti (kuru viedokļi mums nav saistoši, tomēr tie palīdz saprast kontekstu) norādīja, ka Konvencija paredz iespēju robežās nodrošināt, ka personām, kuras pieder pie nacionālajām minoritātēm, ir pienācīgas iespējas apgūt minoritātes valodu vai (!) iegūt izglītību šajā valodā. Proti, pastāvošajā kārtībā minoritāšu valodu apguve jau tiek nodrošināta, savukārt pilnas izglītības nodrošināšana minoritāšu valodās nav absolūti saistoša.

Otrkārt, iesūtītā priekšlikuma sekmīguma gadījumā tas būtu solis atpakaļ no Latvijas un Eiropas pašreizējās tendences, kā tiek saprasts un īstenots valstiskums un mazākumtautību politika.

Mūsdienu Latvijas valsti dibinot 1918. gadā, tā bija "tautību valsts" (vāciski "*Nationalitätenstaat*"), kur katra tauta principā dzīvoja pati par sevi, un visas kopā – bet latviešu vadībā, kas bija savas valsts iniciatortauta – veidoja valsti, kurā visi pilsoņi bija vienlīdzīgi. Tautību noteica izcelsme.

Šāds modelis bija raksturīgs daudzām Austrumeiropas valstīm, ne tikai Latvijai. Turpretī Rietumeiropā jau tolaik vadošais bija "politiskās nācijas" modelis – kad visi pilsoņi kopā veido nāciju ar kopēju valsts valodu un kultūru, bet tie pilsoņi, kuri ir etniski atšķirīgi, t.i., uzskatīja sevi par piederīgu mazākumtautībai, privātā sfērā lietoja savu valodu un kopa savu kultūru.

Savā ziņā politiskās nācijas modelī valsts pret etniskajām minoritātēm attiecas tāpat kā pret reliģiju – kā pret privātu lietu jeb neitrāli. Ar to arī izskaidrojams, kāpēc Rietumeiropas valstīs pamatā (ir nedaudzi izņēmumi) visi skolēni, neatkarīgi no izcelsmes, dzimtās valodas, tautības, reliģijas u.c., mācās kopējā skolu sistēmā valsts valodā. Cita starpā, kopējā skola valsts valodā ir arī būtisks jauniešu integrācijas instruments.

Pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas līdzšinējā "tautību valsts" koncepcija sakarā ar Latvijas tuvināšanos Eiropai, pamazām attīstījās latviešu politiskās nācijas virzienā. Tā, atšķirībā no segregējošās "tautību valsts" koncepcijas, ir iekļaujoša. Katrā ziņā kopš Satversmes Ievada pieņemšanas šī koncepcija ir Latvijas konstitucionāli-politisks pamats. Tā nozīmē, ka latviešu

valoda un kultūra ir kopēja visiem, bet mazākumtautības var - papildus! - kopt savu valodu un kultūru.

Svarīgs solis šajā virzienā ir skolu reforma, kas paredz no valodas, respektīvi – etniskās segregācijas, pāriet uz iekļaujošo vienoto skolu sistēmu valsts valodā. Ar šo mēs arī saprotam iepriekš minēto izdarīto politisko izvēli, ko mēs respektējam.

Reforma paredz, ka dzimtā valoda un citi "nacionālie priekšmeti" tiek pasniegti kopējā skolā uz brīvprātības principa pamata. Līdz ar to, piemēram, Satversmes 114. pantā garantētās tiesības ir pilnā mērā nodrošinātas.

Reforma tāpat paredz līdzšinējās valodas un etniskās segregācijas vietā ieviest integrētu, iekļaujošu sistēmu valsts valodā, taču vienlaikus veicināt arī dzimtās valodas apguvi, kas pilnībā atbilst Konvencijā paustajai apņēmībai.

Treškārt, ManaBalss vērtējumā šīs iniciatīvas priekšlikums būtībā bija vērsts uz iepriekšējās – segregācijas skolu sistēmas – atjaunošanu un saglabāšanu. ManaBalss vērtējumā varbūtība, ka likumdevējs atteiksies no politiskās nācības koncepcijai atbilstošās iekļaujošās skolu sistēmas un paturēs segregācijas sistēmu, bija ļoti maza.

Šāda iniciatīva paredzami radītu arī emocionāli nokaitētu publicitāti un argumentāciju, kurā aplūkojamā problēmjautājuma pienācīga analīze bija maz ticama. Paredzami neauglīgais praktiskais iznākums padziļinātu šķelšanos sabiedrībā un izraisītu lieku politisko konfliktu. Tas ir pretrunā ar ManaBalss iniciatīvu kvalitātes kritērijiem un mūsu darbības pamatprincipiem.

Tēmas noslēgumā ļaujiet vēlreiz uzsvērt ManaBalss principiāli pozitīvo un proaktīvo attieksmi Latvijas krievvalodīgo kopienas līdzdalības nodrošināšanā un veicināšanā. Cita starpā šis fakts ne vienmēr mums palīdz saziņai ar politiskajām un sabiedriskajām organizācijām Latvijā un ārvalstīs, meklējot sabiedrotos mūsu citādi kopējiem mērķiem un virzieniem. VISAS sabiedrības konstruktīva, kvalitatīva, valstiski atbildīga līdzdalība ir un paliek ManaBalss darba princips, un platformas krievvalodīgais saturs ir tā objektīva izpausme.

6. Kura iniciatīva ManaBalss darbības vēsturē ir savākusi visvairāk parakstu? Kāds bija šīs petīcijas tālākais liktenis?

Visvairāk parakstu ir savākusi iniciatīva "Par nekustāmā īpašuma nodokļa atcelšanu vienīgajam īpašumam" – vairāk par 52 tūkstošiem kopš 2016. gada marta. Mūsu vērtējumā šā kolektīvā iesnieguma statuss patlaban nav skaidrs nevienam, un attiecīgi ir pāragri spriest arī par tā likteni. Taču, kā atzīst iniciatīvas autori - lai gan līdz pilnai uzvarai šai iniciatīvai, iespējams, neizdosies nonākt nekad, ir nenoliedzami, ka valsts rīcībpolitika jau tagad ir tikusi ietekmēta un mainīta, valstij piekāpjoties šāda pilsoniskā lobija priekšā.

Pie reizes norādām uz citiem institūcijās "iestrēgušajiem" kolektīvajiem iesniegumiem. Tie ir:

"Par ceļiem bez bedrēm" (11'394 savākto parakstu), kas tematiski saistās ar "Atcelt pastāvošo ceļa nodokļa iekasēšanas modeli, ieviest pēc Igaunijas parauga" (24'498 savākto parakstu);

"Pensija bez nodokļa" (12'506 savākto parakstu);

"Par izdienas pensiju noteikšanu arī pašvaldības policistiem" (2'269 elektroniski un vairāk par 8'000 parakstu "uz papīra");

"Līdzīdēsīm iespēju Saeimas deputātiem balsojumos atturēties" (11'523 savākto parakstu);

"Maksāt tikai par patērēto elektroenerģiju" (11'695 savākto parakstu);

"Zemei zem daudzdzīvokļu dzīvojamajām mājām jābūt tikai šo māju iedzīvotāju īpašumā" (11'172 savākto parakstu);

"Par deputātu atsaukšanu" (10'541 savākto parakstu).

Jānorāda, ka viens no "iestrēgušajiem" kolektīvajiem iesniegumiem – "Par iespēju saņemt atlīdzību par PET pudeļu un citu dzērienu iepakojumu nodošanu" – ir aktīvā politiskajā dienaskārtībā.

Tāpat mēs ļoti novērtējam pašreizējā Satiksmes ministra pausto apņemšanos skaidri komunicēt par viņa jomai piekritīgajiem "iestrēgušajiem" kolektīvajiem iesniegumiem (https://manabalss.lv/site_posts/ministrs-par-autocelu-fonda-atjaunosanu-tas-nenotiks).

ManaBalss vērtējumā arī noraidoša, bet skaidra un argumentēta, politiskā atbilde ir labāka par nekādu. Jo neskaidrība un nenoteiktība, sevišķi ja runa ir par desmitiem tūkstošu pilsoņu vārdā izteiktām prasībām, demokrātijai un sabiedrības līdzdalībai nav veselīga.

Ar atrunu, ka ManaBalss nepārstāv un nevirza neviena kolektīvā iesnieguma vai iniciatīvas rīcībpolitikas priekšlikumu, ir jānorāda, ka 13. Saeimas laikā sadarbībā ar Saeimas Juridisko dienestu, administrāciju un Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijas locekļiem un administrāciju ManaBalss komanda Saeimā un, cerams, valsts pārvaldē vispār cenšas ieviest principu "Autors seko iniciatīvai". Efektīva kolektīvo iesniegumu izsekojamība būtu svarīgs solis Latvijas sabiedrības līdzdalības veiktības stāsta nostiprināšanā arī pašu tautas apziņā. Juridiskajā komisijā izskatīšanai tuvojas Saeimas kārtības ruļļa grozījumi tieši par šo tēmu.

Summējot: pilsoņu, likumdevēju, ierēdniecības un ļoti plaša ekspertu loka savstarpējā sadarbībā un uzticībā ManaBalss astoņos gados ir sevi pierādījusi par sekmīgāko šāda veida platformu pasaulē. Tas ir mūsu visu kopīgs sasniegums, tomēr tas nav statisks. Katram ir sava roka un sava balss jāpieliek aizvien un regulāri, lai Latvija kļūtu labāka.